

Az országos dalárszövetség | A budapesti nemz. zenede | A budai zeneakademia
HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden vasárnap három negyed iven, zeneművelletekkel, zeneszerzők és zeneművészek arcképeivel.
Ugy a lap szellemi részét illető közlemények, mint a kiadói-vatál ügykörébe tartozó levelek a társulat igazgatóságához (vaci utca 3) intézendők.

Budapest, 1883. szept. 25.

Egész évre 6 fit. Fél évre 3 fit. — Külföldre egészévre 3 fit. Félévre 4 fit.

Előzetesen a „Harmonia” nemzeti zeneműkereskedésben Budapest, vaci utca 3 s vidéken minden könyvkereskedésben. — Egyes szám ára 15 kr.

Kiadja a „Harmonia” magyar zeneművészek társulata.

Felelős szerkesztő: Dr. Hubay Károly.

Wusching-Jubileum.

Lugoson, 1883. évi szept. 8. és 9-én.

A mozgalmas napok lezajlottak, a felhevült kedélyek ismét lecsendesültek, s így most már nyugodtan visszapillant-hatunk a lefolyt emlékezetes napokra s teljesíthetjük zavartalanul tudósítói tisztünket, referalván azon ünnepekről, melyről általános azon vélemény, hogy kiválóan szép és minden tekintetben sikerült volt.

Miután a „Harmonia” a zene szolgálatában áll, mellőzni akarjuk az ünnepegyéb érdekes mozzanatait, s azokat csak röviden megérintve a zenészet főbb momentumokkal fogunk kimerítőben foglalkozni.

Wusching Konrád Pál, lugosi tanár és egyházi karnagy, bevégezven negyvenéves működésének évfordulóját, számos tanítványai és zenebarátai felhasználta az alkalmat egy jubileum-ünnepe rendezésére, mely hivatva volt benső ragaszkodásukat és különös tiszteletüket tanusítani. Az ország minden részéből érkező levelek még inkább fokozták az érdekeltséget.

Az idő megérkezett. A várva várt vendégek és dalárdák a szívélyes meghívásnak engedve megjelentek és tárt karokkal fogadtattak. Emelkedett hangulat uralkodott mindenütt.

Szeptember 8-án este nagyszerű

„szerenáda” volt. Számos tanítványai, a dalárok, több száz lampion és foppant közönség kíséretében, vonultak a jubiláns lakása elé, hol a lugosi, karánsebesi és temesvári dalárdák félkörben állást foglalva elénekelték „Dalünnepen” Thern-től, „Bundeslied” Mozarttól és záradékul a „Szózat”-ot. Az összesített dalárok ritka egyöntetűséggel énekeltek. Meghatóan hangzik a dal az éj csendjében. Nagyszerű éji kép volt az egész látvány. Üdvözlő beszédek is tartattak.

Fáklyásmenet után „légyott”-jok volt a dalároknak a „Magyar Király” vendéglőben, hol a „Lugosi dal- és zeneegylet” dalárvendégeit magyarsan megvendégelte. A poharak vidám csengése mellett csakkamar megeredt a magyar dalok árja. És ki kell emelnünk, hogy a nemes versenyben a „Karánsebesi dalárda” maradt a győztes, a közönség neki ítélvén az est babérait. Derék fiúk is a karánsebesiek, tétőtől talpig igazi dalárok! Az első pohárköszöntőt Suttág Ferenc, a lugosi egylet elnöke mondta a vendégekre, beleszöve toasztjába a jelenvolt dalárdák „üdvözlőjök” (jelige) szövegét: Scherff János, a karánsebesi dalegylet elnöke pedig a lugosiakat, mint házigazdát éllette. Vigan folyt a nóta, s biz már reggelre járt az idő, mikor a dalárok házigazdájokkal hazatértek. Hogy a jubiláns a rózsás kedvű dalármádia törzsvezérét képezte, mondanunk sem kell.

Ez nap reggel jelent meg Venczely Jánostól egy külön lap „Gedenkblatt” címmel, mely Wusching sikerült arcképén kívül még életrajzát, zenészet munkásságát és eddigi zeneszerzeményeinek címjegyzékét tartalmazza.

Ennek fonalán megtudjuk, hogy Wusching Konrád manapig 101 zeneművet írt, melyekből 38 nyomtatásban is megjelent. Van pedig:

Világi zene:

Magyar: 26 férfinegyes, 6 vegyes kar, 3 dal, 2 kettős, 1 melodráma.

Német: 13 férfinegyes, 3 dalárüdvözlő, 6 dal.

Zongora: 3 darab.

Vonónégyes: 2 szám.

Egyházi zene:

6 mise, 4 graduale, 10 offertorium, 9 Tantum-ergo, 2 Veni-sancte és 5 különféle alkalomra.

Továbbá arról is értesülünk, hogy Wusching még 1851. alapította a „Lugosi dal- és zeneegylet”-et, és manapig annak fáradhatlan, tevékeny művészi vezetője. Valóban páratlan eset, hogy egy ember annyi évek során át rendületlenül, a dalárdák hullámozó élete közepette, az elfoglalt helyen megmaradjon: feltűnő az annál inkább, mert ott, hol ő a magyar dalt terjeszteni akarta, a talajt előbb arra fogékonyra kellett tennie. S hogy kitartó, szilárd akaratának sikert ez, bi-

zonyítják a tények, de bizonyíthatják azon hazai művészek is, kik határszéli városunkban és vendégszerető házában megfordultak. Kapcsolatosan az egyetlenné zeneiskolát is létesített.

De térjünk most vissza elhagyott tárgyunkhoz, vegyük fel az elejtett fonalat megint ott, hol elhagytuk, s mondjuk el az ünnepély további lefolyását.

Szeptember 9-én reggel fél 10-kor az iskola-nővérek leányküldöttsége jelent meg a jubiláns házában. Kifejezvéen a tiszt. nővérek és saját nevökben üdvözlőváltataikat jó és szeretett zenetanárunknak. Ezen, az ártatlanság színébe öltözött leánykoszorú azután sorfalat képezett, midőn az ünnepelt a templomba lépett, hála szent misét hallgatandó a rom. kath. templomban.

A díszes nagy-mise alatt a „dal-és zeneegylet” Mozartnak koronás miséjét adta elő oly fényesen, hogy mindenki, a ki hallotta, csak elragadtatással szólt róla. Az 52 személyből álló lugosi egyházi kar megmutatta, mily magas fokra emelte Wusching lankadatlan ügybuzgósága 35 évi itt működése alatt az elelőtt parlagon heverő egyházi zenét. Ez nap kivették kezéből a vezénypálcát, melyet ő oly ügyesen kezel. Publikum volt ő ma, lent a padban hallgatta ájtatosan a lélekemelő hangokat, s bár másfél óráig eltartott az isteni tisztelet, nem mozdult senki a zsúfolt templom és oratoriumból.

Mise után a díszes közönség a jubilánssal a magyar kaszinóba vonult, a menet élén a lugosi, karánsebesi és temesvári dalárdák kibontott lobogóikkal. A kaszinó terme megtelt Lugos város közönsége színe-javával.

Ott láttuk Patyánszky Elek és Szimonesszky Leontin, Krassó-Szörény megye fő- és alispánját, Mihályi Viktor, gör. kath. püspököt, csarmadi Györgyevics György honvéd dandárparancsnokot, Hild honvédezedest és a tiszti kart, a nyilvános hivatalok elnökeit, a hitfelekezetet, több helyi és vidéki egyletek küldöttségeit, és számos más kiténő vendéget.

A „Hymnus” elnéklése után ifjabb Szende Béla, mint a rendező-bizottság elnöke, rövid szavakban megnyitá az ünnepélyt. Azután Patyánszky Elek főispán ő méltósága lelkes beszéddel felhívta az ünnepelt keblére a népnevelés és oktatás terén hazafias működéséért, legfelsőbb helyről nyert „arany érdemkeresztet.” Szünni nem akaró éljenek! Tanítványai gyönyörű albumot nyújtottak át neki, mely 125 fényképet tartalmaz. A díszesen kiállított album címlapján felül 1843—1883. olvasható, alul pedig szept. 9-én, közepén: W. K. P. monogrammbetűk nemzeti színben ezen email körirással: „Emléklül Wusching Konrád Pálnak halás volt tanítványai.” A négy sarokban a nevelésre, tudományokra, zenére és költészetre vonatkozó emblemek. — Utána a lugosi „dal-és zeneegylet” elnöke nsg. Suttág Ferenc üdvözölte a jubilánst, s midőn érdemeit kiemelte volna, egy intézésre lehullott azon lepel, mely eddig eltakarta az ünnepeltnek olajba festett mellképét széles aranykeretben, melyet a dal-és zeneegylet a mai nap emlékére alapítójának festetett, s a karánsebesi és temesvári testvéregyletek tiszteletbeli tagjuk eme képét azonnal nagy babérkoszorúkkal megkoszorúzták. A jelenet annál meghatóbb volt, mivel a jubilánssal eme meglepetésről sejtelmé sem volt. Midőn még más testületek a jubilánst üdvözölték volna, a ritka ünnepély az elnök zárszava után elhangzott „Szózat”-tal lön befejezve. Nem sokára összegyűltek a vendégek

a „Magyar Király” szálló nagytermében, hol 130-an — nők és férfiak — helyet foglaltak a csinosan terített asztalok körül. Hogy mondattak szebbnél szebb felköszöntők, azt tön mondanunk sem kell, az első pohár azonban apostoli királyunkra és felsége családjára lelkesülten ürittetett. A kedélyes lakoma alatt felolvastattak a beérkezett üdvözlőlevelek, a melyekből csak azokat akarjuk felemlíteni, melyek zenészekről érkeztek, úgymint:

Dr. Liszt Ferenc, koszorús zeneköltőnk Weimár; W. Goltshalg udvari orgonász Weimár; Dekner Sarolta hegedűművész nő Marseille; Morán-Oléd en művészpár Frankfurt, a Majna mellett; Urdy Antal, dalművészes Kösnigsberg; W. E. Becker, zeneszerző Würzburg; J. Hock, karnagy, Krakó; az országos zenetanárok egylete, Budapest; Mikolík Gyula, zenetanár és Hirschmann Ferenc, orgonász Eperjes; Staab Lénárd, zenetanár Győr; Landa József, karnagy Akna-Szlatina; Speer Vilmos, székesegyházi karnagy Temesvár; Kismártoni férfi dalárda; oravcai dalárda; nagykőrösi dalárda.

Estve diszhangverseny volt a színházban. A díszes közönség teljesen megtöltötte azt. A jubiláns egy páholyban foglalt helyet neje oldala mellett. Itt felemlíteni akarjuk, hogy az előadás megkezdése után egy posta-express lépett az ünnepelt páholyába, átadván egy ládikát, mely felnyitván, gyönyörű virágcsokrot tartalmazott a jubiláns számára. E gyengéd figyelem jele Budapestről, Klein Teréz kisasszonytól érkezett.

A diszhangverseny programja csak Wusching Konrád szerzeményeiből állott, a 4. és 9. szám különösen ez ünnepélyre irattak.

Műsor.

„Prolog”, irta dr. Dengi János, szavolja Putnik Miksa úr, egyleti titkár. 1. „Alkony”, férfiak, előadják az összes dalárok. 2. „A leány vendége”, dal, éneklé Lugosi Mathild kisasszony. 3. a) „Elbúsulom én magamat”, férfiak, és b) „Fekete szem”, férfiak, bariton-szóval, előadja a temesvári zenekedvelők egylete (karmester Novácsék úr). 4. „Rhapsodie hongroise sur thèmes de Wusching”, zongorára és harmoniumra irta Kárrász Károly. Előadják Kárrász Károly és Kárrász Andorka úrhölgy. 5. „Hatte das Schifflin die Mähr wohl erlauscht?” dal, éneklé Popovits Miklós úr. 6. „Néma vágy”, férfiak, előadja a karánsebesi dal-és zeneegylet (karmester Felmann Vince úr). 7. „A kis lány baja”, dal, éneklé Lövenherz Ede úr, zongorán kíséri Gaszner Károly úr. 8. „Nyári éj”, vegyeskar, magányokkal és zongora-kisérettel, előadja a lugosi dal-és zeneegylet (karmester Schvach Vilmos úr). 9. „Homage à Wusching”, ábránd hegedűre és zongorára irta Schvach Vilmos, előadják Schvach Vilmos és Scherff Ferenc urak. 10. „Dalárokhoz”, férfiak, zongora-kisérettel, éneklék az összes dalárok.

Midőn a függöny felemelkedett, félkörben körülállották a dalárok Wusching babérkoszorúzott képét, Putnik Miksa úr pedig előlépett és elszavolta dr. Dengi János ez alkalomra irt ódját, melynek végeztével az összes dalárok elénekelték az „Alkonyt”. Lugosi Mathild kisasszony városunk szülöttje, erőteljes hangjával iparkodott a „leány vendége” dalnak érvényt szerezni, mi teljesen sikerült is. A temesvári zenekedvelők egylete ritka szépséggel énekelte az „Elbúsulom” és „Fekete szem” karokat, nem esoda hát, ha elismeréssel elhalmoztattak. Kíváncsian várta a zeneértő közönség Kárrász

Károly „Rhapsodiá”-ját Wusching-motívumok fölött. Az eredmény a várakozást fölülmulta, Kárrász úr a feladatot mesterrileg megoldotta. A szerző maga játszott keccses nejjével és viharos tapsokban részesültek. Popovits Miklós úr képzett énekes, egész odaadással és olvadékony hangja elkapó varázsával énekelte Wusching legújabb művét „Hatte das Schifflin die Mähr wohl erlauscht?” A közönség elragadtatva addig újrázta, míg elénekelte ünnepeltünknek egy másik közkedvességű dalát „Das Geständnis”. A karánsebesi dal-és zeneegylet a „Néma vágyban” remekelt, megmutatván megint mennyit képes a szilárd kitartás, szorgalom és a művészet iránti lelkesültséget teremteni, kivinni. Szívünk mélyéből gratulálunk a bőven mért rokonszenves elismeréshez, és őszintén kívánjuk, hogy az eddig összerajzolt kivívott babérokhoz még minél többet gyűjthesse. Lövenstein Ede úr a „Kis leány bajá”-ban szimpátikus hangjával győzött, de emelte az ének hatását nem kis mérvben Gaszner Károly úr gyönyörű zongora-kisérete. A lugosi dal-és zeneegylet vegyes kara szokott szabatossággal énekelte a „Nyári éj”-t és a néző közönség csak nehezen vált meg a szebbnél szebb fiatal alakoktól. Schvach Vilmos úr hegedű-ábrándja Wusching legkedveltebb dalai fölött, kedves ünnepi ajándék, kegyesen fogadtattott ezen a szerző és Scherff Ferenc által előadott zenészi nefelejt. Az összes dalárok által énekelte „Dalárokhoz” című kar képezte a záradékot az érdekes Wusching-Ciklusnak.

Hangverseny után tánc volt a „Magyar Király” szálló nagytermében, mely rózsás kedv közt folyt virradtig, s a melyről csak azt áruljuk el, hogy a jubiláns maga is „egy-kettőt fordult”. Szünóra alatt „Jubileum” című lapocska osztott szét a vendégek között, mely csak „minden 40 évben egyszer jelenik meg, éjjel 12 órakor”, a mint azt Tóth Ferenc szerkesztő mondja — következő tartalommal: A nap hőse. — A Wusching-ünnepély lefolyása. — Ajándékok a jubilánssal. — Jubileumi szikrák. — A ki jubileumot ül (karc). — A kitüntetett jubilánssal (költemény). — Wusching Konrád Pál életrajza. — Apró hirdetések. — Szerkesztői üzenetek.

Igy folyt le a Wusching-ünnepély. Krassó-Lugos, 1883. évi szeptember hó 15-én.

FELSMANN JÁNOS.

Levél Szegedről.

Szeged, sept. 18. Ami után évtizedeken át vágyódtunk, ami álmaink legszebbikét képezte, azt ma már megvalósulva látjuk. Ott áll a büszke, szép csarnok a szöke Tisza partján, ékes külsejével is hirdető, hogy az alföld királynéja Szeged, Thalia csak oly szép templomot emelt, mely ritkítja párját nemcsak hazánk, de az egész összbírodalomban is, kivévén természetesen a fővárosokat.

Szeged legújabb s a jövőbe kiható művészi eseménye az állandó színház elkészülte s annak közeli megnyitása. A szegedi ember szíve büszkén dobog föl, ha Thalia fényes csarnoka előtt elmegyene s e pompás templom nemsokára méltó megnyitásban részesül, melyen megjelen a koronás király is, hogy legmagasabb megjelenése emelje s betetőzze a megnyitás momentuozus eseményét. Mindenesetre oly kezdet, mely a legszebb jövő csiráját hordja méhében. A szegedi állandó színháznak nagy jövője van s nem az erős lokális patriotizmus szől belőlem, ha azt mondom, hogy a szegedi színház

hivatva van a szigoruan vett nemzeti színművészet megállapítására s hivatva van, hogy a nemzeti színháznak előkészítő iskolája legyen, mely neveli a színművészt az első mintaintézet számára. Budapest ma még sokkal inkább poliglott népességű város, semhogy ott a nemzeti színművészet a kellő talajt megtalálja; Szeged tiszta magyar, hol a hazai dráma mindig nagy közönségre s meleg elismerésre talált.

Ilyen aspirációink vannak nekünk szegedieknek az állandó színházhoz kötve s erős a hitem, hogy az valószínű fog. Az új társulat már teljesen szervezve van s derék fiatal igazgató, ki telve van ügyeszeretettel, Nagy Vince mindent elkövet, hogy a fényes csarnokban olyan társulat működjék, mely megfeleljen azon nagy várakozásoknak, melyek a szegedi új színházhoz kötve vannak. A társulat legnagyobb részt fiatal erőkből áll, kiknek nem ambíciója magában hordja a siker garantiáját s kik át vannak hatva a cél nemessége és nagyságától mely előttük áll. A rendezés maga az igazgató és Beödy kezében van, kiknek igyekezete, képessége biztosít arról, hogy a rendelkezésre álló erők a legjobban lesznek felhasználva s a művészi eredmény biztosítva lesz.

Maga a társulat számára nézve a legnagyobb társulatok közé tartozik s kitűnően van szervezve, mit bizonyít a következő névsor: Balázi, Molnár Antal, Makó Lajos, Somló Sándor, Szatmári Árpád, Megyeri Dezső, Andorfi Péter, Fenyvessy Károly, Szép Aladár, Egri Kálmán, Hatvani Ede, Lovász Dezső, Müller Fülöp (teorista), Szirmai Imre, Komáromi Alajos, Beödyné, Oláhne, Gönciné, Vadnai Vilma, Rostagni Irén, Teleki Emma, Szőlősi Ilka, Nagy Ibolyka, Gyöngyösi Etel, Lánczi Ilka, Perlaki Gizella, Tharasióvits Margit, Hunyadi Margit. Ezenfölül 24 kardalos és kardalosnő. A zenekarban 24 zenész. Egy karmester (Müller) s egy kartanító (Banra).

E névsorból láthatjuk, hogy minden szakma kellőképp van betöltve s elsőrendű erők nagy számban állanak rendelkezésre. A ruhatárat volt alkalmam megtekintetni s írhatom, hogy fényesen van kiállítva s Nagy Vince semmi költséget sem kímélt, hogy az előadandó színművek ne csak jól, hanem külsőleg is fényesen kerüljenek színre. A díszletek szintén igen szépek s így minden tényező meg van arra nézve, hogy a szegedi állandó színház az ország egyik elsőrendű színháza legyen.

A megnyitás okt. 14-én a király jelenlétében történik meg. Az előadást egy Szabados János által írt drámai Prolog előzi meg, mely Szeged pusztulását s újra föltámadását ábrázolja s adja elő. A prolog után egy egyvelegszerű előadás lesz, mely hivatva lenne az egész társulatot bemutatni.

Mindezeket most csak jelezni kívánom, s a mint biztosan meg lesz az előadás állapítva, azonnal közölni fogom lapunk olvasóival. Szeged most a király lejövetele alkalmával országra szülő ünnepet ül, melynek egyik legszebb pontja az állandó színház megnyitása lesz, melyről annak idejében majd bővebben.

A másik zenei ajándékunk egy speciálisan „Zeneműkereskedés” megnyitása. A cég tulajdonosai Menner és Schlenning, kik eddig mindketten a Tábori és Parsch-féle budapesti zeneműkereskedésben voltak alkalmazva. Hogy egy ilyen kereskedésnek felállítása lehetségesnek mutatkozik, ez már nagy haladást tanúsít, félek azonban, hogy ma még nincs akkora zenészeti kontingensünk, mely

egy tisztán zeneműkereskedést fönn bírna tartani. Budapesten sem existálhat tisztességesen három zeneműkereskedés, pedig a főváros külföldön is igen jó névnek örvendő zenészeti város, hát hogy állhatna fönn Szegeden, mely még ma is a rekonstrukció ezer bajaival küzd, s ezenfölül mind a három könyvkereskedésünk foglalkozik továbbra is hangjegy elárúttással. Én nagyon örövendék, ha megállhatna az üzlet, mert ez csak életképességünket mutatná, de nem szeretném, ha üzlet buknék, s azt mondanék „no Szeged is egy barbár város, mely még egy zeneműkereskedést sem bír föntartani”. A talaj, s a körülmények ma még nem eléggé kedvezők, de ha a cégtulajdonosok elszámították magukat, s nem tudták a kellő időpontot megragadni, azért nem szabad egy várost megítélni s elkarhozatni, egy várost, mely minden téren nagy haladást mutat és iparkodik előre, holott az iszonyú katasztrófa óta nem több, mint 4 év haladt el. A cég nemcsak hangjegyet árul, de egyszermind „kiadó” is, de ebben sem nagy köszönetet lesz, ha többé kevésbé gyöngye tánc és „salon-compositiókkal” akarja az ilyenell amúgy is túl halmozott zene-literatúrát szaporítani. Jövő majd megmutatja, hogy mit tartunk az új cégről, a kezdet semmi tekintetben sem biztató.

Czerny „Gyorsaság iskolájának” tanulmányozása.

Erney Józsefétől.

11.

Öt-ujj képző gyakorlat többnyire harmad lépésekben. Dacára az előirt pianissimónak e darab a betanulásnál erősen játszandó és pedig úgy, hogy minden nyolcad külön hangsúlyoztassék (minden csoportra tehát három hangsúly essék.) Az előirt ujjvétel tartassék meg szorosan dacára annak hogy a második részben többször esik az első ujj egy fekete bilentyüre. Az átmeneti öszhangok a bal-kézben határozottan és röviden ütessenek meg. E gyakorlat hasznos előkészítése a harmad meneteknek és azért (kivéve a skálaszerű és kézfördulatot igénylő meneteket) a harmadok egyszerre hangoztatásával (mint dupla nyolcad-hangjegy) egy újabb gyakorlatra is szolgáltat anyagot $\begin{matrix} g & f & e \\ e & d & c \end{matrix}$ stb.

12.

Passage-ok törtt öszhangokban. A két kéz külön-külön gyakorlata itt különösen fontos. Szoros legatoban a kézfördulatok ügyesen és a menet megszakítása nélkül történjenek. A negyedbekezdések hangsúlyozásai részint a biztosság, részint pedig a darab egyhanguságának elleplezése érdekében kívánatos.

13.

A könnyű játék előmozdítása célja e darabnak. bal-kéz tizenhatod hangjegyei erősebben játszandók ugyan, de értékük a felére leszállítandó annál is inkább, miután nemcsak magányosan álló tizenhatodok, de a fölöttük álló vessző staccatissimót is ír elő. A jobb kéz beosztása megfigyelendő, nehogy a harmínckettő szünjel és három hasonértékű hangjegy helyett egy tizenhatod szünjel és egy harmínckettő triol vétessék. A 25—32. taktus nehézségei külön kisedést és gyakorlatot igényelnek.

14.

A jobb kéz áthajtása parányzóban. A csoportok első hangjai többnyire dal-

lamot képezők s mint olyanok ki is emelhetnek. A három utolsó taktus ujjvétele figyelembe veendő

15.

A (hangos) ujjesere. Azon körülmény, hogy ez ujjesere a csoport első és második tizenhatodán történik, a phrasisnak elszakadását illetőleg a következő negyedbe átnyújtását vonja maga után. Dacára ennek, a dinamikus hangsúlyozások megtartandók, azaz bármely ujj esnek is a csoport első hangjegyére, az erősebben játszandó. A második rész 9—10, továbbá 13—14-ik taktusban előirt kényelmetlen és biztosság tekintetében garantiát nem nyújtó ujjvétel helyett a rendes színezett skála ujjai (3. 1. és 3. 2. 1.) inkább ajánlatok.

16.

Visszatérő hangok triolokban. Ezen gyakorlat hosszasanál és a kéznek hol összevonása hol kinyújtása által keletkező nehézségeinél fogva sok erőt és kitartást igényel. Részenként gyakoroltassék, lassan és erősen, és csak a nehézségek és sajátságok legyőzése után játszandó az előirt könnyűded modorban. A triol harmadik hangja rendszeren visszatérő, és mint olyan, legyen ez ujjeserével vagy annélkül, értékéből ugyan nem, de jelentőségéből veszt, és azért igen könnyen játszandó. Talán nem szükségtelen a négy utolsó taktus ujjvételére figyelmeztetni.

17.

Dallam és az öszhang figurációja egy kézben. Noha a dallamos (feléle huzott negyedes) hangok kivétel nélkül az 5-ik ujjal vétetnek, ezek egymás közt lehetőleg össze legyenek kötve: a figuratio, mint alárendelt szóllam, háttérbe maradjon. E gyakran előforduló játékmódor a kéznek jobbra hajtása által könnyítettik, elkerülendő azonban a két egyszerre megütendő hangnak egymásutánja (arpeggiója.) A második részben a dallam a figuratio alatt lép fel, kivételénél újabb magyarázat nem szükséges. Sikeresen készítjük elő ezen gyakorlatot midőn az egyes csoportok figurációját (32-ekben) ismételjük.

18.

A 16-ikhoz hasonló darab balkéz számára, mely a kéznek összevonását is gyakorolja. Ezen összevonás által kerültetnek el a gyakori kézzathajtások, melyek különösen a balkézben nehezek és így könnyen is esnek a nyugodt egyenletes játék rovására. A jobb kéz rövid hangjai mellett a hosszabbak kiemelendők.

19.

Felbontott öszhangok a jobb kézben. Ezen öszhangok oktáván felüli kiterjeszkedése teszi szükségessé az áthajtásokat. A biztosság elérését előmozdítja az első ujjnak (ez azonban a csoport második hangjára esik) kitarítása egész addig, míg vagy ismét szerepel, vagy míg a kéznek áthajtása ezt továbbra lehetetlenné teszi. Az utolsó négy taktusban gyorsan változó öszhangok kellően elkülönítendők egymástól.

20.

Két szóllamu ujjképző gyakorlat mindkét kéz számára. E gyakorlatban a két kéz többnyire egyenlő mozgásban és ugyanazon hangkörökben halad; csak itt-ott találkozunk oly részletekkel, a hol eltérő szóllamvezetés észlelhető s ezek mint nehezebb részei e gyakorlatnak, ké-

pezzék külön tárgyait a tanulmányok. Az utolsó négy taktus ujjvételének analízatiója hasonló esetekre nézve hasznos szolgálatot teend.

21.

Az ötödik ujjnak erősítése a kéz szétnyújtásával. Minden csoport bekezdése erősen és szabadon történjék, de szünettartás nélkül. Az első négy ujj összekötve ugyan de präzise váltsa fel egymást, mi az ujak kellő emelésével történik. A balkéz úgy rhythmika mint dynamika tekintetében pontosan megfigyelendő, az előírt ujjvétel lényeges.

22.

Staccato ujjeseréssel. Nyugodt kéztartás, az ujjak szabad mozgása és egymásnak helyet engedése feltételes ezen gyakorlatnál. Az utolsó hat taktusban előforduló oktávok, az egybekötési hajlam legyőzésével, szintén staccato játsszandók. Hasznos melléktanulmány gyanánt a csoport negyedik hangjának a következő elsőhöz való összeköttetésével is gyakorolható.

23.

Legato játék. A 20-ik taktusban feloldott g — a 21-ikben az ais, 41-ben a his, 42-ben az eis, 47-ben fisis visszatérésire figyelmeztetünk. A balkéz staccatoja még az utolsó hat taktus oktávainál is megtartandó.

24.

Gyorsasági gyakorlat. Az előírt pontos megtartása mindkét kézben, a dinamikus jelek megfigyelése széppé és érdekessé teendik ezen gyakorlatot. Micsém vesztik azonban szépségétől, ha eltekintve az előírt előadási jelektől, a felfelé járó meneteket fokozatosan crescendo, a lefelé járókat diminuendo vesszük. Ezen eljárás helyes és mindenütt a hol az előadási jelek hiányzanak vagy nem elegendők, előnnyel követhető.

(Folyt. köv.)

Az aachen-i nemzetközi dalverseny.

Aachenben május 26-án vette kezdetét a nemzetközi dal- és összhang-verseny.

Az I. osztályban (német egyletek 50 énekessel 20.000 lakost meghaladó városokból) nyertek: az első díjat vagyis 800 márkát és egy arany-érmet a kölni dalkör; a második díjat: 400 márkát és egy arany-érmet a bonni férfidalegylet.

A II. osztályban (külföldi egyletek, 50 énekessel, 20.000 lakost meghaladó városokból) az első díjat, 800 márkát és aranyérmet a brüsseli „Réunion Lirique St. Gilles”; a második díjat 400 márkát és arany-érmet a molenbeck-i „Société Chorale Cercle Rossini”, a harmadik díjat az amsterdami „Oeffening baart Kunst” nyerte.

A III. osztályban (német városok 40 énekessel, kevesebb mint 20.000 lakossal) első díjat, 500 márkát és aranyérmet nyert: a nippes-i négyes-egylet; a második díjat: 250 márkát és aranyérmet az eupen-i „Concordia.”

A IV. osztályban (külföldi városok 40 énekessel, kevesebb mint 20.000 lakossal) első díjat nyert az inslenville-i „Société-Chorale”, a másodikikat a dolhain-i „Philharmonia.”

A VII. osztályban az instrumentális zenében első díjat nyertek: a vevier-i „Harmonie des Musiciens de l'Armée”, a stolbergi tükörgyár zene-egylete és a prayon-foret-i „Fanfare des Armuriers reunis”; második díjakat: a szent-lám-

bert i „Harmonie du Val”, a grivegnée-i „Harmonia” és a dolhain-i „Société des Fanfares”.

Augusztus 27-ike fölötté érdekes versenynyel kezdődött. Arról volt ugyanis szó, hogy egy egészen új darab minden betanulás nélkül, mint a német mondja „vom Blatte” adassék elő. A kéziratot Wenigmann W. tanár szolgáltatta. 5 egylet versenyzett a babérért és a kölni és veviers-i dalegyletek közt sokáig kétes volt a győzelem, míg az utóbbi 7 szavazattal kettő ellenében megnyerte az első díjat, mely a szász-koburgi herceg érdem-érméből, a császárné gyönyörű vázájából és a koronaörökös és a koronaörökösne díszalbumából állt. A kölniek kapták a második díjat, mely a Hauk Minnia által e célra följánlott Händel-érem volt. A szent-gilles-i „Reunion Lyrique” számára egy harmadik díj alapított.

A főversenyt a legelső rendű egyletek közt a legnagyobb díjakért este tartották meg a színházban. Itt mindenek előtt Belgium két leghíresebb egylete állt egymással szemközt és pedig a „La Légia” Lüttichből és a „L'Orphéon” Brüsseltől. 5 szavazattal 4 ellenében a „Légia” nyerte az első díjat (a császár vázája, a badeni nagyherceg arany-érme és 1800 márká). A második díjat (a császár arany-érme és 900 márká) egyhangulag a L'Orphéon-nak ítelték oda, míg a paturages-i nagyobb rész bányamunkásokból álló „L'Amitié” dalárda számára külön egy harmadik díjat alapítottak.

Apróságok.

Megindító jelenet játszódott le nemrég mint a „D. Montags-Bl.” beszél. A müncheni udvari színházban, Vogl egyik leghíresebb partéját, az Octaviot énekelte „Don Juan”-ban és a közönség nem győzte a híres énekest hődolataival elárasztani. A földszinten feltűnt egy öreg ur a színház rendes látogatóinak, végtelen szünni nem akaró tetszésnyilatkozatai által; hosszú fekete kabátjában öltözködve, a melynek szabása élénken emlékeztetett egy falusi szabó divatlapjára, magas gallérral, és az ódivatu mellényben az öreg ur Vogl minden hangphrasisa után felugrott ülő helyéről és nem törődve a cselekmény folyamával és a háborgatással, melyet okozott, felkiáltott: „Bravo, bravo mein Heinz!” és hatalmasan tapsolt nagy eseten kezeivel. Még Vogl szeretetreméltó visszautasítása által sem hagyta magát visszariasztani. És ki volt ez a sajátos színházlátogató? A Tutzingi falusi pap a Starenbergi tő melletti kies faluból, a kitől az akkor fiatal tanító Vogl Heinrich a falusi templom orgona karában az első énekkutatást nyerte, és ki végre valahára Vogl kéreseinek engedve először jött be Münchenbe, hogy tanítványát a színpadon láthassa. „Ördögös gyerek” mondá már akkor mindig az öreg ur, midőn Vogl a responsoriáknál hatalmas hangját hallatá: „Ördögös gyerek!” és jóslata valóban teljesült.

A hivatásszerű ásitozók, mint Párisból jelentik, a legújabb ellentétét képezik a Claqueuroknak, a fizetett zokogók és nevetőknek. Ezen új csodálatos faj legelőször egy párisi külvárosi színházban bukkan fel egy szomorújáték premierje alkalmával. A szerzőnek egy „jóakaró collegája” elhelyezkedett a földszinten néhány egyennel, akik bizonyos helyeknél tüntetőleg kezdtek ásitozni. Az ásitozásban pedig tudvalevőleg ragados erő rejlik. Nem tartott tíz percig, és az egész

közönség ásitozott; onnan elterjedt az ásitozás a páholyokig, az első és második emeletre és egészen az amphitheatrumig fel. Végére a színpad is belekerült az ásitozás varázskörébe, a sugó teljes tehetőségéből ásitozott és a művészek csupa ásitozástól egy szót sem tudtak kiejteni. Még a szerencsétlen szerző is, ki félve várta a színpad mögött drámájának sorát, hiába küzdött egy ásitóroham ellen és végre a színházban is — tátongó üresség volt észrevehető. Mindezt csak a jó akaró collega idézte elő pokoli celszövéssel és kárörvendően dörzsölve kezeit ásitozva hagyta el a színházat.

A balassa-gyarmati dalegyesület zászlószentelési ünnepélye.

B-Gyarmat, megyénk székvárosa ily minőségben kétségtelenül fényesebb ünnepélyek színhelye is volt már, de a megye notabilitásai, annak nagy közönsége által rendezett ünnepélyeknél a város inkább csak néző szerepet játszott.

Az ünnepélyek mint távol ragyogó teli nap sugarai fényt árasztottak ugyan, de a város közönsége azoknak melegét nem érezte.

Azon bátor kis csapat, mely a b-gyarmati dalegyesületet megalkotta, nemcsak az erkölcs nemcsináló, izléstefeltesztő dalművészet diadaláért lépett a színpadra, hanem a város kultur-életét is nevezetesen forduló ponthoz vezette, melyből a széthúzó elemek egyesítésével szép összhangban erőteljes fejlődésre indítani törekszik B-Gyarmat társadalmi közéletét.

Bodnár István ünnepi beszédében szépen jelezte is ez ünnep fontosságát ezen város közművelődési történetében.

B-Gyarmat mint város magáért s magában rendezte ezen dalünnepélyt s habár a szépművészetekért lelkesülő zászlóanya, megyénk résztvevő kitünőségei, a távol vidékekről érkezett vendégek fő díszai voltak, mégis a bugzó dalegyesület, a lelkes vendégszerető polgárok, azt nem a megye, de, és ez jól van így, a város ünnepévé tették.

A Jászóci dalegyesület számos működő és pártoló tagjai, a b-gyarmati testvér-egyesület szívélyes meghívására, a dal műzsiság igazán szeretve, záporosban is felkeresték.

F. hó 8-án déli órákban vonultunk be B-Gyarmat lobogókkal ékesített utcáin, hol zúgó eső miatt házi tűzhelyeiknél üdvözlő polgártársak vendégszeretettel fogadtak, s feledezték az út fáradalmait, azon aggodalomra s baljóslatokra indító dolgot, hogy dalaink kőta nélkül indultak el hazulról, és midőn délután 5 órakor a zászlóanya, gróf Degenfeld-Lajosné a város előtt Garam Jenő dalegyesületi elnök és Szerény Gábor főszolgabíró vezetése alatt álló küldöttség által fogadva, a rövid időre kiderült ég alatt, tarack lövések s az üdvözlő közönség éljenzése közt bevonult, dalegyesületünk tagjai nagy számban sorakoztak a tisztelgők közé.

Este Zelenka János derék karnagy vezetése alatt összpörba volt a megyeház nagy termében, onnan néhány pártoskodó hang megszelídítése, és a Harmonia sikerült előadása után, szorosabb ösmerkedés végett a Schmidl-féle sörházba mentünk s ott a vendégszeretet tiszta borával töltött poharainkat derék főszolgabíránk csattanós revolver toasztjai mellett üritgetvén néhány kedélyes órát töltöttünk, 11 óra tájban a b-gyarmati dalegyesület szerenádjá folyt le, a megyeházán szállva volt zászlóanya ablakai alatt, s a költő biztató szavára:

Wo man singt, da lasst euch ruhig nieder,

Böse Menschen haben keine Lieder,

a sötét utcákon szétoszolva nyugalomra tértünk.

Az ünnepély második napján szeptember 9-én délelőtt 10 órakor a városházban összegyűlt hatóság, testületi képviselők, egyesületek stb. felvonultak a megyeház nagy termébe, mely az ünnepélyre szépen volt feldíszítve; hol már válogatott szép és nagy közönség koszoruja fogta körül az ünnepély szereplőit.

Az elnök átgondolt megnyitó beszéde után Brankovics György b-gyarmati születésű ifjú budapesti író ékesen szavalt a Pajor Istvánnak költői érből fakadt, a közönség hangos tetszését fel-tel-

idéző szép hymnussát, mely ezen lap mai számának tárcáját díszíti, azután Bodnár István emelkedett álláspontjára üdvözölte ünnepi beszédében az ifjú dal-egyesületet mint a közművelődés, a szabadeszmék hathatós előmozdítóját és terjesztőjét, végre a losonci és b-gyarmati dallókarok Beethoven „Isten dicsőítését” szabatosan előadva, a szegbeverés következett és a megye, bírói kar, város, egyházak, iskolák, iparos testületek, egyesületek stb. nevében talpra esett lelkesítő jellegű hangzások, melyek között Kohn ifjú rabbi gondolatai hibás és zsidós kiejtésű magyarsággal ugyan, az egyetértésre, felekezeti türelemre intő szózatban áradtak meg. Hasonló igék természetesen áradására szükség is van B-Gyarmaton azon felekezetről, melynek tagjai nagy részben e szép ünnepet is csak távollétükkel tündökölték.

A megyeház nagy termében délután 2 órakor megtartott közehéledjé a sok bájos koszoruleányban való gyönyörködéssel, toasztok és jó zene mellett élvezetesen töltöttük el. Felköszöntőt mondottak Garam Jenő elnök az uralkodóházra, közvetlenül utána a zászlóanyára; Melicher főjegyző érzéssel a dalegyesület elnökét, Garam Jenőt, Reményi Károly hangulatosan a koszorú-lányokat, Zelenka János kar-nagy a vendégeket és a dalművészet s demokratikus irány tekintetében mintául ajánlott losonci dalegyesületet, Zelenka Gyula buzgó hangon Balassa-Gyarmat előre törekvő polgárságát, Harmos főjegyző el-mésen Laszkáry Gyuláné úrnőt, Pajor a zászlóanya testvérét, gróf Degenfeld Józsefnét stb. köszöntötték fel. Múltán és valóban szép toaszt hangzott el Brankovics György derék írója is, ki ez ünnepélyen való résztvehetőséget jött Budapestről.

Az este 8 órakor a megyeház nagy termében tartott táncmulatsággal kapcsolót díszhangversenyre gyűlekeztünk. Amikor folyvást szakadt az eső, összegyűlt itt a város színe javát, s a díszes közönség előtt következő műsorral folyt le a hangverseny:

Huszár Károly műdalát „Olyan az én dalom” a b-gyarmati dalegyesület szépen, összhangzatosan adta elő.

Beethoven „Sonata pathétique” című remek zenerzereményét művészeleg gróf Degenfeld Lajosné szül. Dessewffy Ilona adta elő zongorán.

Ernye műdalát „A megfagyott gyermek” előadta a losonci dalegyesület, és a tapsoló közönség kihívása folytán — mire nem készülhetett — helynyében a műsoron kívül még egy dalt énekelt el.

Ruffi „Canoma”-ját s Beethoven „Rondo”-ját ifj. Farkas Ferenc adta elő hegedűn, nagybátyjára Reményi Ede-re emlékeztető ügyességgel.

A „Servus Soroksár” humoreszk helyett Brankovics György budapesti lapszerkesztő és író „A legfelségesebb özlile” címet viselő érdekes rajtot olvasta fel, a közönség tetszésnyilatkozatai között.

Végre a „Harmonia” dicsőenke nagy összdalt zongora kíséret mellett hatással adta elő a losonci és b-gyarmati dalegyesület.

A hangversenyt díszes és népies táncvigalom követte, kifogyhatatlan jó kedvvel, mely a borongós bús éjszakát derült hajnalra varázsolta át.

Hajnalban elbúcsúztunk azon áldáskívánással, hogy a felavatott s immár kibontott zászló egyesítse folyton növekedő testvérí láncaiban b-gyarmati dalló testvéreinket!

Növelje szárnyai alatt a szabadság és szerelem mesterdalnokait!

Vezesse a derék testvér-egyesület a dalművészet terén diadalról-diadalra!

És e zászló szárnyain emelkedjék B-Gyarmat közléte, közszelleme!

DALÁR.

Hazai hírek.

* A krisztinavárosi szinkörben vasárnap volt a búcsúelőadás. A „Pünkösdi királyné” Szigligeti énekes vígjátéka és Várdi Antal „Épilóg”-ja került színre. Az énekes vígjáték ismert a közönség előtt, mulattató szerepei vannak, melyeket a színészek teljesen kizsákmányoltak. Halmainé, Örley Flóra, Németh, Nyilassi, Sipossné, Ditróiné mindenigyekezetekkel oda hatottak, hogy emeljék az előadást. Most a végén látja a közönség, hogy e

fiatal, lelkes társulat, melyben volt ambíció, tudta miért küzd, mily érdemes sikert ért el. Büszke lehet rá társulata és az igazgató, a száraz koldusbot, melylyel más igazgatók távoztak, csakugyan kivirult Krecsányi kezében. Erre célzott a megnyitó „Buda ébredése” és ezt említette az „Épilóg”, mely a Buda ébredésével szorosan összefügg. Az is hatott, mert reményt fejezett ki, de ez a hatás nagyobb volt, mert 3 hónapi szereplés után a siker konstátálta. Az egyes szereplők: Kissné, Pálffy, Krecsányi, Ditrói, Nyilassi, Fenyér, Abonyi a szép epilógot kitünően adták elő. A közönség, mely szorongásig megtöltte a nézőtér, zajosan tapsolt, a tableaukat éljenezte, a búcsúzó igazgatót kendőbogatással üdvözölte, s mikor végül a Rákóci-induló megszólalt, harsány és szűnni nem akaró éljenezés hívta ki a lámpák elé az egész társulatot. Ritkán látott ez a szinkör ilyen szép jelenetet, szíves búcsúzat.

* Horváth Atilla a világtalan zongoraművész és zeneszerző a mult hóban Herkules-fürdő gyógytermében matinéet rendezett, mely fényesen sikerült. Horváth művészi elegans játéka felvillanyozta a halgatóságot, mely zajos tapsokkal adott tetszésének kifejezést. A közönség soraiban voltak Ghika hercegnő, Cantacuzéna hercegnő, Bohus Königsberg grófnő, továbbá Scudier tábornok, a belgrádi török Attaché, Horváth Alajos, m. állami vasúti igazgató nejevel, Veresmarthy kir. táblabíró, Fluk Gusztáv kir. tanácsos, Leopold Kornél pestmegyei adófelügyelő családijával, több előkelő törzstiszti családjaikkal, és a helybeli intelligentiá. Szívünkölő örövendünk, hogy Herkules-fürdőben, hol az idegen elemek annyira túlsúlyban vannak, egy magyar művész oly buzgó pártolásra és elismerésre talál.

* A nemzeti zenede tanfolyamaira az idén annyi növendék jelentkezett, hogy az igazgatóság kénytelen volt a beíratásokat bezárni. A növendékek száma az idén már most is túlhaladja a 650-et, míg a mult év ezen szakában csak 530 növendék volt. A növendékek számának ily nagy mérvű szaporodása következtében az igazgatóság indítatta magát parallel hegedűosztályt szervezni; ugyanez lett volna szükséges a zongora-tanfolyamnál is, de az erre vonatkozó tervet helyszűke miatt el kellett ejteni.

* Nagy-Körösön a napokban sikerült előadást rendezett Svare Gyula fővárosi énektanár, növendékeivel. „Boccaccio” került színre. A címszerep Zabolos Gizella k. a. Fiamettát Ujhelyi Lujza k. a. énekelte és a megnyerő külsővel, csinos, csengő hanggal megáldott fiatal hölgyek a közönség buzgó társulataiban részesültek.

* Liszt Ferenc weimari tartózkodásáról a következőket írják: A mester a nyarat egész esőndben, de folytonos tevékenységben töltötte. Nagyszámu zeneszerzeményt fejezett be, és a mellett nagy odaadással és szeretetreméltósággal oktatta tanítványait, — számszerint mintegy 32-öt — a kik hetenkint rendszeren kétszer gyűltek lakására. Számuk most némileg megapadt. Liszt novemberig szándékozik ott maradni, de mindenesetre itt tölti születésnapját, október 22., amikor a „Szent Erzsébet” című oratoriumát szándékoznak itten előadni.

Külföldi hírek.

* Egy magyar énekesnő jutalomjátéka külföldön. Cordobából írják augusztus 24-kéről: Ritka dolog egy városban a mi itt történik, nem mindennapi az a rokonszenv, melylyel az itt működő olasz társulat egyik primadonnáját kitüntetik. Vidmár Erzsébet kisasszonyt nemcsak a közönség, hanem a színészek, kóristák is szeretik. Minden fellépése valóságos diadal itt Cordobában. Tegnap volt jutalomjátéka. „Az alvajáró”, kevéssel azelőtt pedig „Ernani”-ban lépett föl. Jutalomjátékára az a színház, mely rendszeren ötszáz skudit, ezer forintot jövedelmez, ez alkalommal nyolcszáz skudi jövedelmet hajtott.

Már kora reggel kapkodták a jegyeket, voltak gazdagabb családok, honnan ötszörös árt is fizettek jegyökért. Vidmár kisasszony, mint itt Cordobában szokás, jutalomjátékát a kormányzónak ajánlta, ki e megtiszteltetésért száz skudival váltotta be jegyét, továbbá gyönyörű briliant nyakéket küldött a színpadra a művésznőnek. Egyes gazdag családok, melyekkel a művésznő személyesen nem is ismerős, karpereceket, gyémánt függőket, gyönyörű selyem ruhákat, brocheokat és drága service-eket küldtek a magyar primadonnának. Az ékszerek, miket ez alkalommal a művésznő kapott, több ezer forint értékű. Általános vélemény, hogy még ilyen jutalomjáték nem volt Cordobában. A nézőtér annyira megtelt, hogy valami szerencsétlenség esetén nagy katasztrófa következhetett volna be. A páholyokban hat-hét ember ült, a közönség az a része, mely a színházba nem fért, arra kérte a páholytulajdonosokat, hogy nyitott ajtónál nézhessenek a színpadra s tapsolhassanak a művésznőnek. Színpadra léptek frenetikus taps, két gyönyörű olasz és magyar nemzeti szalagos koszoru fogadta; a férfiak fölálltak és kalappaikat lebegtették, a nők szembekendőkkel üdvözölték a kisasszonyt, ki jó két percig nem juthatott az énekhez. Az első nagy ária elénekélése után, francia és spanyol nyelven nyomtatott költemény omlott a közönség közé. A költemény egy példányát mellékelve küldöm. Ez a címe: „A mademoiselle Elsa Vidmár, première chanteuse lyrique d'opera, pour son bénéfice du 9 Août. 1883.” Irta Paul Rastouil. A költő elmagasztalván a művésznő énekét, csengő hangját, a művészetet, melyet kifejt, a negyedik versszakot így végzi:

„Mais par vous mon âme s'éveille:
C'est un écho que mon oreille
A retenu de vos accents*
Je chant aussi: ma faible lyre
Vous entendit... elle s'inspire
Au souvenir de tous vos chants...”

A társaság még egy darabig marad Cordobában s aztán indul a sargentini köztársaság egy nagyobb városába. A művésznő, ki a magyar névnek itt nem kis dicsőséget szerzett, mindenesetre kedves emlékekkel távozik innen. Nem utolsó az a siker, melyet Vidmár Erzsébet kisasszony itt elért. Ha ő nem énekel, a színház mindig üres; a multkor a másik énekesnő szereplésénél alig tizenöt ember gyűlt össze, ugy hogy az előadás elmaradt, egyáltalán minden előadáson igen kevesen jelennek meg, míg ha a magyar énekesnő neve van a színlapon, nem elég tágas a színház, annyi ember kívánczik bele.

* Berlinben a Walhalla-színház — mely eddig orpheum volt — mint új operette-színház nyitott meg Offenbachnak „A franciák Milanóban” című operettjével kitünő eredménnyel.

* A prágai német-színházban a jelen zenedényben 3 új francia dalművet szándékoznak színre hozni és pedig Massenet „Herodias”-át, Saint-Saëns „VIII. Henrik”-ét és Delibes „Lakme”-jét.

* Hawk Minnie hosszabb művészi köruttra Amerikába utazott.

* Strausz János hosszabb tartózkodásra Berlinbe utazott, a hol új operettjét: „Velencei éjek” a Frigyes Vilmos színházban fogja színre hozni.

* Rubinsteinnek „Az elvesztett paradicsom” című nagy oratoriuma a berlini „Cecilia” egyetben még az idén elő fog adni és pedig a philharmoniai zenekar által Hollaender A. vezetésével.

* A dresdai kir. zenekonservatorium tanári kara kiváló erővel szaporodott Kirchner Tódor személyében, ki julius eleje óta telepedett le Dresdában. A kitünő művész még e hó folyamán megkezdte működését a nevezett akadémián.

NEMECSCKE JÓZSEF

== Mignon == zongorák. Tartós kitűnő hangszerek. Különösen ajánlatosak iskolák számára.

Magyar zongoragyár BÉCSBEN.

VÉGH K. B.

Kitűnő hangszerek jutányos áron. — Bécsi zenekapacitások elismerőleg nyilatkoztak Végh zongorái felől.

Kaphatók Budapesten a „Harmonia” zongoratermében (váci utca 3.)

„Produktív szövetkezet.”

E céget hat évvel ezelőtt a világhírű „Bösendorfer” zongoragyárból elszakadt 60 munkás alapította s ma már méltán vetekedik az anyaggyár készítményeivel.

Tekintve a kitűnő minőséget a legolcsóbb hangszer. Különösen ajánlatos az úgynevezett „Mignon zongorák.”

A nagy arany éremmel kitüntetve.

SCHMIDT FERENCZ

Bösendorfer tanítványa.

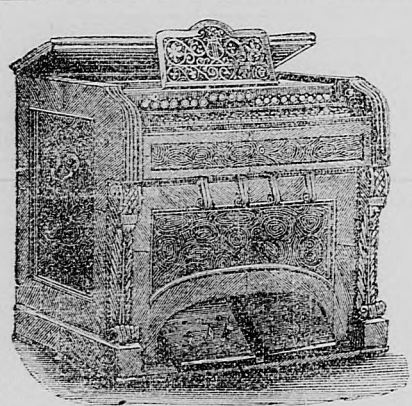
Jó minőségű tartós zongorák:

Rövid szalon, diófából.
" " " fekete.

Árjegyzék küldeték, díj nélkül.

CARL HAMBURGER

zongoragyáros.

A legkitűnőbb
„Harmoniumok”
Tietz Péter utóda
Kotykievicz Teofil
gyára.

A legjobb minőségű Harmoniumok nagy választéka. Hangverseny- és szalon-harmoniumok. Prolongement és Percussióval. Templonok és iskolák számára 100 forinttól felfelé.

Több évi jótállás!

Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldetnek.

J. Heitzmann és fia

es. kir. udvari zongoragyáros.

Első rangú gyár, mely különösen arról nevezetes, hogy a legtartósabb hangszereket készíti. Zongorái az egész világon el vannak terjedve. S mindenütt egyaránt kelendőségnek és kedveltségnek örvendenek. Birja a legmagasabb kitüntetések.

! Farsangi tréfa!

Grelot (csörgő) polka

kézre való csörgővel együtt

kapható minden könyv- és zenemű-kereskedésben.

Zenetanárok lakcímei:

Zongora.

Major Gyula, Váci körút 17.
Bartay János, muz. zen. tan., Váci-utca 19.
Schütze Rezső, „ „ „ „ „ N.-korona-u. 4.
Khayll Antal, „ „ „ „ „ Thonet udvar
Erney József, „ „ „ „ „ Kerepesi-út 24.
Huber Károly, „ „ „ „ „ Uj tőzsdeépület
Dr. Popper Ármán, Sugár út 80. sz.
Ziegler János Király utca 35. sz.
Koschirz János Sugár út 89. sz.
Kindtner Károly Vas utca 17. sz.
Vajdaffy Béla Külső dob utca 49.
Tomka István Molnár utca 20. sz.
Krisztinkovich Béla Hungaria szálloda
Gobbi Henrik Ferenc-József rakpart 18. sz.
Rausch Károly Hunyady utca 3. sz.
Kun Miksa Bálvány utca 26. sz.
Drescher Raimund Kerepesi út Kerepesi udv.
Sipos Antal Keeskeméti utca Geisztház
Zimay László Molnár utca 37.
Szőkely Imre Szerb utca 2.
Avar Alajos, Rákossárok-utca 30.

Harmonium és Orgona.

Erney József Kerepesi út 24.

Ének.

Huber Károly Uj tőzsde-épület
Pauli Fichard Dohány utca 28.
Passy-Cornet asszony Múzeum körút
Igerics Katalin Lipót utca 6.
Ulrich Cécilia Albrecht ut 6.
Schmidt József Lipót utca 19.
Puks Ferencz Klauzál utca 4.

Zeneszerzés.

Major Gyula, Váci körút 17.
Erney József Kerepesi út 24.
Puks Ferencz Klauzál utca 4.
Huber Károly Uj tőzsde-épület
Nicolitsch Sándor Kazinczy utca 17.

Hegedü.

Huber Károly Uj tőzsde-épület
Gobbi Alajos Magyar utca 36.
Pischinger Alajos Dohány utca 45.
Kis Péter Sándor utca 5.
Frankhauser Károly Diófa utca 18.
Mészáros József Tűzoltó utca 10.
Avar Alajos Rákossárok-utca 30.

HEVESI B.

zongoragyáros

Kitűnő hazai gyártmány, mely különösen szoliditása és tartóssága által tűnik ki. Ezen minden tekintetben ajánlható zongorák főlegynök-ségét a társulat birja s zongoratermében mindig megtekinthetők.

Uj találmány!

Vonó hangszerek, hegedűk és gordonkák.

melyek teljesen pótolják az olasz mesterek műveit. A hang ép oly erős és nemes, mint a régi hangszereké.

Noebe készítményei!

Csakis a Harmoniánál, Budapesten kaphatók.

Világhírű szaktekintélyek elismerésel nyilatkoznak e feltűnést keltett tüneményeszerű hangszerekről.

Egy hegedű ára, csinos tokban 100 frt.
Egy gordonka ára, csinos tokban 150 frt.

MARTIN WESSELY zongoragyáros.

Különös speciálitás az úgynevezett „Diminutiv” zongora, legkisebb alak s mégis erős, tömör hang. Bár milyen kicsi szobában is elfér. Az egész zongora 1 1/2 méter. Különféle érmek.

HOYER

vonó-hangszer készítő.

Gyönyörű imitációk különösen műkedvelők figyelmébe ajánlhatók.

EHRBAR

világhírű zongorái.

Ezen hangszerek a zongora gyártás remekei közé tartoznak. Tartósságra utólérhetlenek, ezen tulajdonságuk köszönhető a gyár nagyhirnévét.

Kaphatók:

Szalon Stucz, diófa
" " " fekete
kereszthúrozott és egyszerű.